

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β΄.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 11 Ιανουαρίου 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 98

Σ' ΕΝΑ ΠΑΛΙΟ ΝΑΟ

Ἀρχαῖε ναέ, σὶν τὸ γχο σου πρὸς τὴ γυμνή θύρα
Τὸ νέο δειτροῦν ἐγέμοσε πλατύφυλλα κλαδιά,
Μιά Μοῖρα ἐκεῖ σοῦ τόφερε, καλοθελήτρα Μοῖρα
Νά τῶχης γ' ἀντιστήμ σου καὶ γιά παρηγοριά.

Νά δόση ὁ Θεὸς νά χαιρέσαι τὸ ἐλλογιμένο δῶρο
Καὶ νάσαι ἡ δόξα τοῦ μικροῦ δειτροῦ παντοεινῆ,
Πίστεινε ἐμένα, ἀρχαῖε ναέ, τὸν ἄσκοπο ὁδοιπόρο
Ποῦ στέκομαι καὶ οἶς θωρῶ μὲ μιά καρδιά δογανῆ.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

„ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΜΗΛΑ“

... Ἐνα ἐλάττωμα βρῖσκω στὸ «Νουμά»,
μεγάλο ἐλάττωμα, ποῦ ἂν δὲν τῶχε, δὲν ξέρω
κ' ἐγὼ πόσο καλύτερος θὰ ἦτανε. Καὶ τὸ ἐλάττωμα
του εἶναι αὐτό: Ψυχάρίζει ὅσο δὲν
πρέπει. Ψυχάρίζει περισσότερο κ' ἀπὸ
τὸν ἴδιο τὸν Ψυχάρη ἀκόμα.

Αὐτὰ μᾶς ἐγράφε προχτὲς ἀκόμα κάποιος
φίλος ἀφοσιωμένος τοῦ «Νουμά», κάποιος ἀ-
δερφὸς στὶς ἰδέες καὶ συμπολεμιστὴς κρατερὸς
στὸν ἀγῶνα μας. Καὶ τὸ ἐλάττωμα τοῦ φίλου,
τὸ βρῖσκαιε προτέρημα γιά τὸ «Νουμά» καὶ
μόνο εἶδαμε μὲ λύπη μας, μὲ βαθεῖα λύπη,
πῶς τὸ παίνεμα τοῦ φίλου μας ἦταν ὑπερβο-
λικὸ καὶ πῶς ὁ «Νουμάς» στὸν πρῶτο χρόνο
του δὲν κατόρθωσε νὰ Ψυχάριζη ὅσο πρέ-
πει, δὲν κατόρθωσε δηλ. νὰ τσαλαπατήσῃ με-
ρικὲς προλήψεις καὶ νὰ τραβήξῃ μπροστά, πρὸς
τὴν Ἀλήθεια, μὴ δίνοντας προσοχὴ στὰ οὐρ-
λιάσματα τῶν κοινωνικῶν λύκων καὶ στῶν φι-
λολογικῶν σαλιγκαριῶν τὰ σαλιαρίσματα.

Ἄδυναμία τοῦ «Νουμά» αὐτῆ. Τὸ βλέ-
πουμε. Καὶ δὲν διστάζουμε νὰ τόμολογήσουμε
ἐδῶ, πῶς ἂν λείπουν πολλὰ ἀπὸ τὸν «Νουμά»
ἴσα με σήμερα, ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ αὐτὰ εἶναι
καὶ τὸ θάρρος τὸ ἀπερίοριστο καὶ τὸ ἀσυγκρά-
τητο—τὸ θάρρος τοῦ δυναμώνει ἕνα Πάλλη κ'
ἕναν Ἐφταλιώτη, ποῦ ἐμπνέει ἕνα Καρκαβίτσα
κ' ἕνα Βλαχογιάννη, ποῦ σπρώχνει ἕνα Πα-
λαμὰ νὰ διακηρύττῃ πῶς εἶναι περισσότερο Ψυ-
χαριστὴς παρά Ποιητὴς.

Ἐπάρχει ὁμοῦ Ψυχαρῖσμός κ' ὑπάρχουν
Ψυχαρῖσται; Νά τὸ δῶμε! Ὁ Διδάσκαλος
προχτὲς ἀκόμα τὸ διαλάλησε ἀπὸ τίς στήλες
τοῦ «Νουμά», στὸ φωτεινότετο «Ἀφιερωτικὸ
γράμμα» του: «... Ἀπὸ ποῦ διδάσκουμε
εἶναι ἡ Ἀλήθεια. Εἶναι, καὶ τάποδείξαμε. Ὁ-

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ „ΝΟΥΜΑ“,

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ποιος λοιπὸν τὴν παραδεχτῆ θὰ ὠφελήσῃ
πρῶτα πρῶτα τὸν ἑαυτὸ του. Ἐμεῖς θὰ χα-
ροῦμε, ὄχι τάχα γιά τὶ κ' ἄνοουμε ὁ πα-
δὸ, μὰ γιά τὴ βρέθηκε ἀκόμη ἕνας ἄθρωπος
ποῦ κατάλαβε τὴν Ἀλήθεια... »

Ἀλήθεια λοιπὸν μονάχα ὑπάρχει. Καὶ ὑ-
πάρχει ἀκόμα κ' ἕνας ἄθρωπος μὲ δύναμι καὶ
μὲ θέλησι ποῦ τὴ διδάσκει, ἕνας ἐπιστήμο-
νας μεγάλος ποῦ τὴν ξεδιαλέγει ἀπὸ τὰ σκύ-
βαλα, μὲ τὰ ὅπια τὴν ἔχουν ἀνακατωμένη ὁ-
λοὶ ἐκεῖνοι εἰ δῆθεν λόγιοι, κ' εἰ δῆθεν πατριῶ-
τες κ' εἰ δῆθεν σοφοὶ ποῦ ἔξαρτοῦν τὴν ζωὴ
τους ἀπὸ αὐτὸ τὸ βρωμερὸ καὶ ἀνθεθνικὸ ἀνα-
κάτωμα—καὶ μᾶς τὴν παρουσιάζει ἀγνή καὶ
ἄδολη, σὰν καθάριο κ' εὐγενικὸ σιτάρι, ἔτοιμο
νὰ ριχτῆ στοὺς κόλπους τῆς ἠργωμένης γῆς,
νάναπτυχθῆ, νὰ θεριέψῃ καὶ νὰ φέρῃ, αὐτὸ καὶ
μόνο, τὴν εὐτυχία στὴν κατακουρεμένη, ἀπὸ
τὰ ἴδια τὰ παιδιὰ της, χώρα μας.

Ψυχαρῖσμός λοιπὸν θὰ πῆ Ἀλήθεια. Ἄν
τὸν εἶδε γιά Ψέμα ὁ Καμπύσης, δὲν σημαίνει
τίποτα. Τὸ φωτεινότετο ἐκεῖνο μυαλὸ ποῦ τόσο
γρήγορα ἐσθυσε, ἐζήτησε νὰ δείξῃ τὸν Κίν-
δυνο—ὄχι ἀπὸ κακὴ θέλησι, μὰ ἀπὸ κακὴ ἀν-

τιλήσι—ἐκεῖ ἴσα ἴσα ποῦ βρισκότανε ἡ Σωτη-
ρία. Ἐχτύπησε, ἐκεῖ ποῦ ἔπρεπε νὰ σταμα-
τήσῃ καὶ νὰ βοηθήσῃ. Ἐφερε τὴν πέτρα τοῦ
ἀναθέματος, ἐκεῖ ποῦ ἔπρεπε νὰ φέρῃ τὴν πέ-
τρα τοῦ θεμελιώματος.

Κ' ἔκανε κακὸ, μεγάλο κακὸ, μ' αὐτό. Ὅχι
γιά τὴ πολέμησε τὴν Ἀλήθεια. Ἀλλὰ γιά τὴ
ἐγεννοβολήσε τόσους ἄλλους Ὑποκαμπύσηδες
—καρικατοῦρες τοῦ μᾶλλον, παρά ἀντίτυπά του
γνήσια—ποῦ δίχως νάχουν οὔτε τὴ πλατεῖα
τοῦ μέρφωσι, οὔτε τὴ φωτεινὴ του κρίσι, οὔτε
στὴν ἀτσαλένια του εἰλικρίνεια, θαρροῦν πῶς
γίνονται κάτι, πῶς μεγαλώνουν, πῶς δικαιολο-
γοῦν τὴν ὑπαρξί τους, τὴν ἀδικαιολόγητη, ἂν
βρῖσουν τὸν Ψυχάρη—μὲ τὸ ἀναμάτημα τῶν
λόγων του κ' ὄχι μὲ πρωτόβγαλτα λόγια, ποτέ!
—κ' ἂν ἀποτύρουν ἀπ' αὐτόν... τὴν πολυ-
τιμὴ ἐμπιστοσύνη τους.

Φανταστῆτε ποῦ καὶ ὁ κ. Σκίπης, ἀκόμα,
ὁ καημένος ὁ κ. Σκίπης, τῆρυρνάει τὰ χωριά
τῆς Θεσσαλίας, ὡς ὁ Ἀρνέλλος τὸ πάλαι κ' ὁ
Βδελλόπουλος σήμερα, καὶ κηρύττει τὸ Εὐαγ-
γέλιο τοῦ Ἀντιψυχαρῖσμοῦ, ὡς τὸ ἐθνικὸ Εὐαγ-
γέλιο, βγάζοντας στὸ τέλος τῆς διδασχῆς του
καὶ δίσκο.

Ἐκεῖνοι, βλέπετε,—κ' ὁ κ. Σκίπης μαζί
τους—ἔγιναν πιά «μεγάλοι ἄντρες» καὶ δὲν
τὸν ἔχουν ἀνάγκη τὸν Ψυχάρη. Ἐμεῖς εἰ ἄλλοι,
εἰ ἐξόριστοι ἀπὸ τὰ «Παναθήναια» κ' ἀπὸ τὴ
«Διάπλασι τῶν Παίδων», ποῦ δουλεύουμε σή-
μερα στὸ «Νουμά», δὲν γινήκαμε ἀκόμα. Ἄμα
γίνουμε, ἴσως τὸν ἀρνηθῶμε καὶ μετς. Γιά τὴ χα-
ρακτηριστικὸν τοῦ Ρωμοῦ δὲν εἶναι μονάχα ἡ
ἀγνωμοσύνη. Εἶναι κ' ὁ Ἐγωῖσμός. Ὅχι ὁ
λογικὸς καὶ ὁ σοβαρὸς ἐγωῖσμός ποῦ μεγαλω-
νει τάτομα καὶ μαζί μ' αὐτὰ καὶ τὰ ἔθνη. Μὰ
ὁ ἄλλος ἐγωῖσμός, ὁ Ρωμῆϊκος, ποῦναι καμω-
μένος ἀπὸ τὴν ταιριασμένη ἀνάμιξι Ταρταρι-
νισμοῦ καὶ Ἀβδηριτισμοῦ, ὁ κομικὸς καὶ ἀνό-
ητος ἐγωῖσμός, ποῦ μεταβάλλει τὰ άτομα σὲ
καρικατοῦρες καὶ τὰ ἔθνη... —Ρίχτε μιά μα-
τιά στὸ δικό μας ἔθνος, γιά νὰ καμαρώσετε
τάποτελέσματα.

Ὁ ἐγωῖσμός λοιπὸν αὐτός, ὁ δικός μας,
ζυγὸ δὲν ἀνέχεται. Γιά τὴ ὁ Ψυχάρης κ' ὄχι
ἔγώ; Γιά τὴ Ψυχαρῖσμός, κ' ὄχι Λαμ-
πελετισμός, Μυριανθουσιτισμός,
Ἐενοπουλισμός καὶ Σκιπισμός;
Τί παραπάνω ἔκανε ὁ Ψυχάρης ἀπὸ μὲνα
γιά νάσαι μεγάλος; Τί παραπάνω ξέρε; Τί πα-
ραπάνω ἐγράφε;

Σ' αὐτοὺς τοὺς διαφόρους νεοελληνικοὺς
ισμοὺς καὶ σεισμοὺς δὲν θὰ κάνῃ καμμιά
ἐντύπωσι ὁ δεῦτερος τόμος τῶν «Ρόδων καὶ
Μήλων» ποῦ ἐδωρήθηκε στὴν Πατρίδα τῆς

γαγε στα Γιάννα τή Τουρκική γλώσσα, σάν αυτό νά μήν ήταν στό χέρι τής Τουρκικής κυβερνήσεως και σάν νά μήν διδάσκαται ή Τουρκική γλώσσα στό καμάρι όλων τών Έλλήνων (στή μεγάλη τού Γένους σχολή) στην Πέλα, και σάν νά μήν ήταν σπουδαία ύφελειά στους Έλληνες άν σπούδαζαν κι' άν ήξευραν τή Τουρκική. Άλλες άνεκαλύψαν πώς έπειδή, ό μεταφραστής είχε πικρυνθί με Ρούσσοι θά πη πώς πληρώθηκε με Ρούσσινα ρούθλια, άπαράλληλα όπως είπαν και για τή μεταφράση τού Εύαγγελίου και ή συκοφαντία διαδόθηκε. Άλλες ένόμισαν για κατηγορία τού μεταφραστή πώς μεταφράζοντας τήν ιστορικουτή; Βυζαντινή λογοτεχνία, μεταφράσε και τώ μέρος εκείνο πούταν παρμένο από τή Βυζαντινή ιστορία τού Gelzer και πούλεγε πώς ή Κωνσταντινούπολι μιά μέρα θά πηρή από τούς Ρούσσους. Μά κι' έναντίο μου έρχήθηκαν οι συκοφάντες και είπαν πώς ή στάσι μου στό ζήτημα είναι άγορασκμένη με ρούθλια. Μά μου φαίνεται πώς άν έχη ή Ρωσία τόσα άφθονα ρούθλια ήθελε νά τά δώση περισσότερο στους σκληροπράχηνους ύπερκαπιστές τής μούμιας καθ'αρέουσας, γιατί αυτοί είναι πού έμποδίζουν τήν πνευματική και πολιτική τού λαού άνάπτυξη, και γι' αυτό ό κ. Καρκαβίτσας λείει στό αναμορφωτικό φύλλο (reformblatt) «Νουμάς» ότι για τήν άληθινή καταγωγή τών σημερινών Έλλήνων από τούς άρχαίους μιλάει ή όμοιότητα τών έλαττωμάτων και καθώς τότε παλαιά τόν αντίπαλον έξολόθησαν με τώ φοβερό : Μηδίζει ή Φιλαπίζει, έτσι και τώρα άντιλαλεί ή κατηγόρια : Ρωσίζει.

Νά κι' ό έπίλογος τού άρθρου πού πρέπει όχι μονάχα νά τόν δικάσουν μά και νά τόν κίστανθουν όλ' οι Ρωμιοί :

...«Ότι είναι μεγάλη διαφορά γνώμων μεταξύ τών φίλων τής άναμορφώσεως για τώ πώς θά γίνη αυτή, τούτο δε μπορεί νά μξ; άνησυχεί. Είναι πολλοί δρόμοι σ' αυτή. Κι' άν τώρα τά μέρη τών άναμορφωτών περπατάνε ξεχωριστά, θά πλησιάζουν όλοένα και θά συμφωνήσουν μιά φορά νά πετάξουν τήν γλώσσα πούναί σά μούμια και τόν ψεύτικο κλασικισμό. Ίσως ή νίκη νά παρηγή όλωσδιόλου άγάλια κι' έπικρατήρησα όπως έγινε και στή ζωγραφική τις τελευταίες εκατονταετηρίδες. Μ' όλες τις διαμαρτυρήσεις τών άχρωματιστων ρωμικτικών και κλασικιστών ένκυρίεψαν τά διάφορα είδη τού Νατουραλισμού.

Μερικά δυνατά πρόσωπα κι' έξουσίες μιλάνε κατά τής νέας διευθύνσεως, άλλά μόλα ταύτα ό άγώνας έκρίθηκε για τούς νεωτεριστάς. Άνάλογο θά γίνη και στή νεοελληνική. Οι κλασικιστάι θά συμμαζευτούν στή γωνιά τής ειδικής φιλολογίας, άλλοι θά κάμουν ό λίγο λίγο παρεχώρησε στή ζωή νέα τάλαντα θά γίνουν έλεύθερα από τώ δεσποτισμό τού σχολείου πού έκανε πρωτίτερα όλα νά κουτσαίνουν κι' έτσι ό χρωματισμός τής γραφομένης θά γίνη πολύ όμοια με τόν τής φυσικής όμιλίας. Τώ θεμέλιο πρωτότυπος νεοελληνικής φιλολογίας θά ιδουθή.

Όσο λυπηρό κι' άν είναι τώ κυνήγι πού έπαθ' ό Αίσχύλος με τήν νεοελληνική φορεσιά κι' όσα άπογοητευτική για τόν μεταφραστή είναι ή άγνωμοσύνη με τήν όποιαν άνταμείβεται ή δουλειά του, δέν πρέπει οι άναμορφωτάι νά ξεπασθύν άπ' αυτή τή νεώτατη έκπληξη. Χωρίς κίνησι δέν γίνεται ζωή και χωρίς άγώνα καμμία πρόοδος. Τώ κόμμα τών άναστηλωτών θά κάμη άκόμα πολλούς άγώνες, ίσως και μεγαλύτερους. Είθε νά γινεταί ό καυχός στό μέλλον με πλειότερη σωφροσύνη και νά χύνεται για τή γλώσσα μόνον μελίχη και όχι αίμα. Στόν έξεταστή τού μέλλοντος οι ταραχές για τόν Αίσχύλο και για τώ Εύαγγέλιο θά φανούν μόνον ως έπεισόδια συντελεστικά στή δυνατή πνευματική κίνησι πού φανερώνει τήν έλευθέρωσι έπί νεκρή γραμματική και τήν όρη σέ γραμματικό τύπο άληθινά ζωντανό κι' έξιο νά φρειάξη φιλολογία. Κάθε ειλικρινής φίλος τής Έλλάδας πρέπει νά παρακαλιέται νά βρισκη αυτή ή κίνησι όλο και περισσότερους όπαδούς και ό σκοπός της νά νομίζεται τώ πλειό μεγάλο πρόβλημα τού πολιτισμού πού είναι έπιφορτισμένη ή γενναία τών σημερινών Έλλήνων νά λύση. Με τήν εύτυχη λύσι του συνδέεται και τώ καλό ή τώ κακό τού Έλληνισμού για πάντα. Καλή φώτισι».

ΣΕ ΜΑΝΤΟΛΙΝΟΥ

Όχου, κι' ός είταν νά γενώ χορδή τού ταμπουρά σου, πού σά βαρείς νά σ' τά φιλω τά πέντε δάχτυλά σου !

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ κ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟ

Φίλτατε Ταγκόπουλε,

Είδα τήν άπάντησή σου στόν κ. Γρ. Ξενόπουλο για τά όσα έγραψε στην έφημερίδα «Αθήναι» με ποιά μέσα βγαίνει ό «Νουμάς». Τήν είδα και, νά σου είπω τήν άλήθεια, λυπήθηκα, πού καθήσες κι' έδωσες προσοχή σέ τέτοιες άνόητες, ως πούμε, συκοφαντίες. Κι' άν ήταν ή συκοφαντία αυτή για τώ «Νουμά» κι' ή ψευτολογία μιά, σπολλάτη ν' άπαντήσει κανένας μά καθώς είδεν όλος ό κόσμος στό ειλικρινέστατο εκείνο άρθρο τά ψέμματα για τήν έφημερίδα σου πήραν κι' έδωσαν, άρχίζοντας από τώ άτομό σου και τελειόνοντας στο άλλαγμα τού ρητού, πού είχες κάτου από τόν τίτλο της. «Όλ' αυτά δε σου δίνουν άφορμή νά σκεφτείς, ότι κάποια αίτια πιό βαθιά είχαν ό κ. Ξενόπουλος νά γράφει τά τόσα ψέμματα; Και δε μπορούμε τάχατες νά βρούμε πώς ή αίτία αυτή είναι ή ζούλια κι' ό φόβος, πού γεννάει ή ζωή τού «Νουμά»; Είναι βλέπεις τόσο στενός ό κύκλος μας, πού εύκολα μαθεύεται τώ τι λείει κανένας για τώνα και τάλλο—σχετικά πάντα με τή δουλειά του—και πώς τώ βλέπει τούτο ή εκείνο. Τώ ξέρουμε δε και τικούμε ταχτικά, πώς ό «Νουμάς» έχει μπει στό μάτι πολλών και τώ έργο του τούς ξυνοφάνεται, γιατί πάει νά πραγματοποιήσει όχι μονάχα με λόγια άλλά και μ' έργα—και περισσότερο μ' έργα—κάποια ιδέα πού γι' αυτήν άγωνίζεται. Και ξέρουμε άκόμη—τούλάχιστο από τά γραφομένα τους—ότι είναι όλοι τους άρκετά έγωιστές—κι' ένας άπ' αυτούς κι' ό κ. Ξενόπουλος, ίσως πιό πολύ—και φυσικά δε μπορούν νά χωνέψουν ό,τι τούς μπάνει μπροστά κι' ό,τι δε μιλάει πάντα γι' αυτούς, και πώς τούς πειράζει ή άλήθεια τά νεύρα τόσο, πού μονάχα ποταπές συκοφαντίες βρίσκουν νά τήν πολεμήσουν. Γιατί, άν ήθελεν ό κ. Ξενόπουλος νά είπει μ' ειλικρίνεια τή γνώμη του για τήν έξακολούθησι τού «Νουμά» και τήν άγάπη τού κοινού στή δημοτική γλώσσα, δε ήθελεσε τώ ποταπό έπιχειρήμα τών λεφτών. Άκολούθησε κι' αυτός τήν ίδια γραμμή μ' όσους έφεραν στή μέση τά Ρούσσινα ρούθλια κι' άμα είδε, πώς γελάει πιό ό κό-

τους πόνο γιατρικό ή κούραση γίνηκε. Μά όταν πάλε ξημέρωσε, πάλε έπασχαν τά ίδια. Χείρουνταν πού ξαναθιέπονταν, λυπούνταν νά χωριστούν, πονούσαν θεληματικά δέν ήξεραν τί θέλουν. Τούτο μονάχα ήξεραν, ότι τόν έναν τόν άράνισε τώ φιλή, τήν άλλη τώ λουτρό.

ΙΑ'. Μά τούς άναφτε περισσότερο κι' ή έποχή πού βρίσκουνταν. Άνοιξης ήταν πιό τέλος, και καλοκαιριού άρχή κι' όλα στόν καιρό τους. Τά δέντρα ήταν γεμάτα καρπούς, οι κάμποι σπαρτά' νδστιμο ήταν τών τζιτζικιών τώ λάλημα, γλυκιά και τών πωρικων ή μυρωδιά, εύχάριστο και τών κοπαδιών τώ βέλσασμα. Θάλεγε κανένας πώς και τά ποτάμια τραγουδούσαν, καθώς αιγότρεχαν, πώς κι' οι άνεμοι έπαιζαν φλογέρες, φυσώντας άνάμεσα στή πεύκα, πώς και τά μύλα έρωτεμένα έπεφταν χύμου, πώς κι' ό ήλιος, άγαπώντας τήν όμορφιά, όλους τούς ξεγύμονε. Κι' ό Δάφνης λοιπόν, άνάφτοντας άπ' όλ' αυτά, στή ποτάμια έμπαινε και πότε λούζονταν, πότε όσα φάρα στερηρογύριζαν στό νερό κυνηγούσε και πολλές φορές έπινε για νά σβύσει τή φωτιά πούχε μέσα του. Κ' ή Χλόη, άμα άρμεγε τά πρίβατα και τά περισσότερα γίδια, πολλήν ώρα βασανίζονταν νά πηξει τώ γάλα, γιατί οι μύγες φοβερά τήν πειράζαν και τή δάγκοναν, άν και τις έδιωχνε. Κ' ύστερ'

άπ' αυτό, άφού ένιψε τώ πρόσωπο, στεφανόνονταν με πεύκου κλαριά, και τώ λαφοτόμαρο ζώνονταν, κι' άφού γέμιζε τώ καρδάρι κρασί και γάλα, έπινε μαζή με τώ Δάφνη. Κι' όταν ήλθε τώ μεσημέρι τά μάτια τους άποσκλαβώθηκαν, γιατί εκείνη βλέποντας γυμνό τώ Δάφνη, έννοιωθεν δλανθισμένη τήν όμορφιά του κι' έλουσε, πού δέν μπορούσεν ούτε ψεγάδι νά τού βρει κι' ό Δάφνης, όταν τήν είδε με τώ λαφοτόμαρο και με τώ πεύκινο στεφάνι νά τού δίνει τώ καρδάρι, θαρρούσε, πώς μιá από τις νύμφες, πού ήταν στό σπήλιο, βλέπει και τότες άρπαίζοντας τώ πεύκο από τώ κεφάλι της στεφανόνονταν ό ίδιος, άφού πρώτα φιλούσε τώ στεφάνι κι' εκείνη φορούσε τώ φρέμα αούτουό, όταν λούζονταν όλόγυμνος, άφού πρώτα κι' αυτή τώ φιλούσε. Και κάποτε και με μύλα χτυπιούνταν άναμεταξύ τους, και τώ κεφάλι ό ένας τού άλλουού στόλισαν, άφού χείρισαν τά μαλλιά τους, κι' εκείνη παρόμοιαζε τά μαλλιά του, γιατί ήταν μαύρα, με σμέρτα, κι' αυτός τώ πρόσωπό της με μύλο, γιατί ήταν λευκό και ρόδινο. Τή μάθαινε και νά παίξει τώ σουραύλι κι' όταν εκείνη άρχιζε νά φυσάει, άρπαίζοντας αυτός τώ σουραύλι περνούσε γλήγορα τά χείλια του άπάνου άπ' τά καλάμια και φαινόνταν πώς τή διόρθωνε όταν λάθει, μά με τρόπο στή σουραύλι φιλούσε τή Χλόη.

ΙΒ' Κ' ένψ έπαιζε τώ σουραύλι μες στό μεσημέρι και τά κοπαδια σταλιζαν, χωρίς νά τώ νοιάσει άποκοιμήθηκε ή Χλόη. Όταν τώ είδε αυτό ό Δάφνης, άφίνοντας καταγής τώ σουραύλι, τήν έβλεπεν από πάνου ως κάτου άχόρταγα, γιατί δέν ντρέπονταν τότες καθόλου, και συνάμα μονάχος του σιγομι λούσε :

- Πώς κοιμούνται τά μάτια της, πώς μοσκοβολάει τώ στόμα της! ούτε τά μύλα έτσι, ούτε τά θυμάρια. Μά νά τή φιλήσω δέν τολμώ δαγκώνει τώ φιλή τήν καρδιά και σάν τώ νιό μέλι με κάνει νά τρελαίνουμαι φοβόμαι μήπως άν τήν φιλήσω τήν ζυπνήσω. Ω τά φωνακλάδικα τζιτζικία, δε θά τήν άφίσουν νά κοιμηθεί, γιατί λαλούν δυνατά μά κι' οι τράγοι μαλόνοντας χτυπούν τά κέρατά τους. Ω τούς λύκους, τούς πιό φοβιτσαρήδες κι' από τις άλεπούδες, πού δέν τούς άρπαξαν.

Κ' εκεί πούλεγεν αυτά, τζιτζικίας φεύγοντας χιλιδόνι πούθελε νά τόν πιάσει, έπεσε μες στόν κόρφο τής Χλόης. Και τώ χιλιδόνι, πετώντας κατόπι του, δέν μπόρεσε νά τόν πιάσει, μά με τις φτερούγες του, γιατί είχε φτάσει κοντά κυνηγώντας τον, άγγιξε τά μάγουλά της. Κ' ή Χλόη, μήν ξέροντας τώ τι έγίνη, άφού φώναξε δυνατά, πετάχτηκε άπ' τόν ύπνο. Μά όταν είδε και τώ χελιδόνι νά πετάει άκόμη σιμά της και τώ Δάφνη νά γελάει για τώ φόβο της, έπαψε νά φοβάται,

ΚΑΙ ΠΑΛΕ ΓΙΑ ΟΡΑΙΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Σ' ένα περασμένο μου άεθρο έγγραφο κάμποσα για τις ζουγραφίες και τις ζουγράφους μας, που δεν τις δίνουμε καμιά ενθάρρυνση για να πάν εμπρός, μόνο γυρίζουμε στα ξένα για να βγάλουν το ψωμί τους. Πόσο διαφορετικά είναι εδώ τα πράγματα και πόσα μαθήματα μπορούσαμε να πάρουμε απ' το μεγάλο αϊτό έθνος.

Η Βασιλική Ακαδημία έδυστήθηκε εδώ στα 1761 όταν βασίλευε Γεώργιος ο τρίτος. Ο σκοπός της ήταν να εκθέτη κάθε ζουγράφος από την Αγία. Στα πρώτα χρόνια οι ζουγραφίες που εξέθεταν δεν ήταν περισσότερες από εκατό, δεν πέρασε όμως πολύ και πέρασαν της χίλιες, διότι οι ζουγράφοι έβρισκαν εύθάρρυνση κι' από την Βασιλεία, κι' απ' την Κυβέρνηση, κι' απ' το λαό. Και τώρα ακόμη το ίδιο εξακολουθεί σε μεγαλύτερο όμως βαθμό.

Η έκθεση αρχίζει τη πρώτη Δευτέρα του Μάη κάθε χρόνο, και μένει ανοικτή ως το τέλος του Αυγούστου. Την παραμονή πριν ανοίξη, δίνει ο Πρόεδρος μεγάλο γεύμα όπου πάντα παρευρίσκονται ο Βασιλέας ή ο Διάδοχος του θρόνου, ο Αρχιεπίσκοπος της Κανταβρυγίας ως κεφαλή της εκκλησίας, ο Πρωθυπουργός με τους υπουργούς όλους ως κεφαλή της Κυβερνήσεως, ο Αρχιστράτηγος και ο Αρχιναύαρχος το Διπλωματικό σώμα, ο Αρχιδικαστής, αντιπρόσωποι συγχρόνως τα γράμματα, ή ποιητής, ο τύπος και το θέατρο.

Πρώτος όμως ο Πρόεδρος, προπίνει στην υγείαν της Βασιλικής οικογενείας, δεύτερον ο Βασιλέας προπίνει εύχόμενος την επιτυχία της εκθέσεως, και καταλείπει όλους οι άλλοι. Η δεύτερα μέρα είναι όριωμένη για τους κριτές του τίπου, και τη τρίτη μέρα ανοίγει ή έκθεση για το λαό. Το κτίριο της εκθέσεως δεν χωρεί περισσότερο από δυο χιλιάδες ζουγραφίες, και κάθε ζουγράφος πρέπει να στείλη τα έργα του, δεκαπέντε μέρες πριν ανοίξη ή έκθεση.

Στα πρώτα χρόνια οι ζουγραφίες που έστειλναν στην έκθεση, δεν ήταν περισσότερες από εκατόν πενήντα ως διακόσιες, και σήμερα κατανοούν δέκα πέντε και είκοσι χιλιάδες, απ' τις οποίες θα έκτεθούν μονάχα δυο χιλιάδες περίπου, δηλαδή οι καλύτερες, και οι επίλοιπες θα επιστραφούν στους ζωγράφους ή έκλογή γίνεται από μία επιτροπή από δώδεκα ακαδημαϊκούς δηλαδή απ' τους καλύτερους ζωγράφους. Ο αριθμός των ακαδημαϊκών είναι σαράντα, και όταν ή πεθάνη κανένας ή αποσυρθή από γηρατεία, τότε εκλέγεται νέος απ' εκείνους που εκθέτουν τα καλύτερα έργα. Κάθε νέος ακαδημαϊκός χρεώσται να προσφέρει ως δώρον στην ακαδημία το έργο δια το όποιον τον εκλέξαν, και τότε πέρνει το δίπλωμά του.

Τώρα απ' αυτά όλα, δεν μπορούσαμε και μες να διδαχτούμε κάτι τι, και να φανούμε πως είμαστε πολιτισμένοι; άς γίνη ένας σύνδεσμος από καλλιτέχνες, και άς αποτανη πρώτα στην Βασιλεία και στη Κυβέρνηση, για να υποστηρίξουν την ιδέα. Άς προτείνουν ως πρόδρομο του Συνδέσμου τον Πρίγκιπα Νικόλαον, που κι' ο ίδιος θαρρώ που ζουγραφίζει, κι' είμαι βέβαιος ότι θα επιτύχη ο σκοπός, διότι επί τέλους ο ρωμικός έχει φυσική καλαισθησία, και πρέπει να τον φέρη κανείς σε φιλοτιμία για να αναπτύξη το αίσθημά του.

Δεν άμυδάλλω πως οι άναγνώστες του Νουμά θα λάβουνε κάποιον ενδιαφέρον για αυτό το ζήτημα και θα κάμουν κάθε τι που μπορ. ύν για να πάη μπρός. Manchester K. II.

Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ:
 Για την Ελλάδα Δρ. 10.—για το Έξωτερικό φρ χρ. 10.
 10 λεπτά το κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΗΤΑΙ: Στα κίσκια της Πλατείας Συντάγματος, Όμοιοις, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τριχοδρομού (Όφθαλμιατρείο) Σταθμού ύπογειου Σιδηροδρομού (Όμοιοις) στο καπνοπωλείο Σαρρή (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια) και στα βιβλιοπωλεία Έλευθερουδάκη, Μπέκ και «Έστίας» Γ. Κολάου.

Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστά κι' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΝΑ ΛΕΜΕ

την αλήθεια και να μη ντρεπόμαστε. Χαλάει ο κόσμος αυτές τις μέρες στην Αθήνα, άρθρα επάνω και άρθρα γράφονται, εισαγγελία κι' αστυνομία εύρισκονται σ' αδιάκοπη κίνηση, οι ρεπόρτερ των εφημερίδων μεταβάλλονται σε κοινωνιολόγους, για κάτι απλούστατο, κοινότητα και παραπολύ συνειθισμένο που έγινε.

Μιά δημοφή δούλα αγάπησε έναν—δημοφφή ή άσκημο δεν τον ξέρουμε—άνθυπολοχαγό του πυροβολικού. Η αγάπη προχώρησε, όσο μπορούσε να τροχωρήση σε παρόμοια περίσταση, και παρουσιάσθηκε ανάγκη να μεσολαθήση κάποια μαμμή για να μη φανερωθή το αποτέλεσμα της αγάπης αυτής στον κόσμο κι' έχει μελεάδες ο κ. Άνθυπολοχαγός. Φαίνεται όμως

πως ή μεσολάβησι αυτή δεν έγινε με τέχνη, ή δεν βοήθησε ή τύχη, κι' ο κ. Άνθυπολοχαγός έγλύτωσε μια και καλή και με το κορίτσι και με τον μέλλοντα κληρονόμο και του σπαθιού του και των ευγενικωτάτων αισθημάτων του.

Αυτό είναι δλο. Άν πετύχαινε ή μεσολάβησι που αναφέραμε, ο κ. Άνθυπολοχαγός θα διηγότανε με καμάρι στους φίλους του το κατόρθωμά του και όλοι θα τον εθαύμαζαν και θα τον συγχαίροντουσαν για την έξυπνάδα του, ίσως ίσως δε και οι περισσότεροι να του ζητούσαν και τη διεύθυνσι του γιατρού ή της μαμμής για να τους μεταχειριστούν κι' αυτοί σε παρόμοια περίστασι. Δεν πέτυχε όμως κι' όλοι φιλοτιμιούνται να χαρακτηρίσουν την πράξη ως «έγκλημα άποτρόπαιον» και να φωνάζουν πως πρέπει να τιμωρηθή «παραδειγματικώς» ο φτωχός αυτός άξιωματικός που το κάτω κάτω δεν έφταιξε και σε τίποτε.

Μή το πάρετε για κυνισμό αυτό. Είναι δυστυχώς όμως και άφκισιδωτη ή αλήθεια. Κι' αν θυμώνουν μερικοί άφελεις σήμερα ή αν προσποιούνται μερικοί ταρτοφροι πως θυμώνουν, οι γιατροί όμως θα κλειούνται στα γραφεία τους και θα γελούν, όταν αναλογίζονται πόσοι και πόσοι πελάτες τους, όχι μόνο σπαθοφόροι ή επαγγελματίαι Δόν-Ζουάν, μα και νοικοκυραίοι ακόμα ζητούν κάθε μέρα την επέμβασί τους, για να γλυτώσουν από το βάρος της πατρότητος, που ο πολιτισμός μας—και να τον χαιρόμαστε—το θεωρεί πρόστυχο και περιττό βάρος.

Άς μην κάνουμε λοιπόν, καλέ, τον θυμωμένο και περι κοινωνικής παρανοχηδίας πρόκειται. Και το ζήτημα αυτό όπως κι' όλα τάλλα ζητήματα, που ξεφυτρώνουν κάθε μέρα, έγινε ζήτημα μονάχα για να βρίσκουν ύλη οι εφημερίδες. Άς αρχίση ή Βουλή αύριο τις εργασίες της ή άς πέση το Υπουργείο, και θα δητε άμέσως αν και στην στήλη ακόμα των κοινωνικών θα βρίσκουν θέσι παρόμοια ζητήματα.

Ο ΚΑΗΜΕΝΟΣ

ο κ. Δελτα Δεληγιάννης, είδατε κεί τί έπαθε; Μόλις άνοιξε το στόμα του να ξεστομίση τις νέες πολύκροτες προτάσεις του για το μονοπώλιο της σταφίδας κι' άμέσως τούπεσαν τα δόντια!

Μή γελάτε! Έγελασαν αρκετά οι Υπουργοί με τις προτάσεις του, τις κομικώτατες, και κλαίει άπα

2) ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΑΙΔΕΣ ΨΥΧΑΡΗ ΑΦΙΕΡΩΤΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

(συνέχεια)

Η γυναίκα δεν έχει τη θέση που της πρέπει ούτε στην κοινωνία, ούτε στη ραμελιά της. Πιο άναπτυγμένη στην Ελλάδα, πιο καλλιεργημένη από τον άντρα, τη βλέπουμε ως τόσο σά νάκαι λιγάκι σκλαβω του άντρός. Δεν ταιριάζει. Τόνοιωσε κι' ίδια της πιά. Να μην τρομαζόμαστε το λοιπόν όταν άξασαν το κοριτσάκι μας, που έμεις τόχουμε για νόστιμο κουκλι και παίζουμε μαζί του, κάποτε, ως και στο παιχνίδι, αρχίζει και δείχνει ανεξαρτησία. Δέ μες φαίνεται τίποτις ή το μαλλώνουμε κιόλας, ενφ μέσα του έτοιμάζεται κινούριας αίωνας. Αίωνας εύτυχισμένος, γιατί δεν μπορεί έθνος να προκόψη, ότο ή γυναίκα μνήσκει πίσω και με τη γυναίκα το παιδί. Εκείνοι σου σκλαβώνουνε τη γυναίκα,

σκλαβώνουνε την Ιδέα. Συντρόφισσα είναι του άντρός· δεν τον άκλουθάει, πλάγι του βαδίζει· μπορεί πολλές φορές και να τον ξεπερνά. Τα μεγάλα τα κατορθώματα δε γίνονται στον κόσμο δίχως τη συνέργεια, δίχως της Γυναίκης την αγάπη.

Φόβο κανένα δεν έχω για τη μικρούλα σας, άπου είστε μητέρα της έσεης. Θά μου δώσετε την άδεια να πω και για σας δυο τρία λόγια. Το ξέρετε πως κοπιμμένα δε συνηθίζω. Άξίζετε όμως. Βέβαια, ή άνατροφή σας ή τέλεια είναι πράμα που το χρωστάτε στον πατέρα σας και στη μάνα σας την αγαπημένη. Δέν έρχομαι λοιπό να σας παινήσω για την άνατροφή σας. Μά έσεεις έχετε και ψυχή που μοναχή σας φροντίσατε να της δώσετε τη θελούμενη μορφή, που της βλάπτε δικιά σας σφραγίδα. Δεν τό λέω άχαμνά. Είναι ανεξάρτητη συνάμα και κλεισμένη, λήπτερη και δειλούτσικη, σά συμμαζεμένη μέσα της κι ως τόσο με τα φτερά της. Ποίηση, φαντασία, θάρρος δεν της λείπουνε. Μά με την ντροπή εκείνη που είναι το στολίδι το γυναικείο, φυλάγετε στο στήθος σας την ψυχή σας, ίσως γιατί τό ξέρετε πως είναι άφτη ή θησαυρός σας. Τη συγκρίνω με πουλι που κάποτε τραγουδάει και που δε φαίνεται ποτέ του. Το τραγουδάκι σας όμως τακούσαμε στην έξοχή, και γώ που γυναίκα δεν είμαι

δεν έχω λόγους να ντρέπομαι σαν και σας. Όλα θα τα βγάλω στη μέση. Θά με πητε άδιάκριτο, μα δεν πειράζει. Τα τραγουδάκια σας δηλαδή, δεν τάρκουσα καθάφτο, τα διάβασα στο λέρωμα της κόρης μου και να μου κάμετε ό,τι θελέτε, δε βαστάω, θά σας τάντιγράψω, αν και τάρχετε γραμμένα στο πρωτότυπο γαλλικά, άρατα γαλλικά που πολύ άσκημα σας τα μεταφράζω. Να δούμε, τα θυμάστε.

Όταν οι γέροι περπατούνε, το βήμα τους με τάράζει· γιομάτη σέβας, στέκουμαι λιγάκι, βαδίζω πιο άργά, τους άφίνω να περάσουνε, για να τους μελετώ καλύτερα και πιο ήσυχα, για να μη μου δούνε και τη νιότη.

Δέν είναι δημοφφή και δε θάτανε κρίμα να καθότανε μοναχό του, παραιτημένο, σ' ένα λεφκωματάκι; Άμέ τουτο έδω.

Σε έναν κάμπο φιλολοσυμένο από θολάδα φωτεινή κι από μπουδιές, να γείρη το κεφάλι του κανείς άπάνω σ' ένα λουλούδι, να βυθισή την ψυχή του στην άναπαρξιά!

Άρτό θά το στοχαστήκατε στην Μπρετάννια, όπου έχουνε και του ήλιου οι άχτιδες κάποια θολάδα μυστική. Μά δεν ξεχνάτε το παιδάκι σας και γραφετέ.

α' Η μάνα ή πιο φτυχισμένη απ' όλες θάτανε

ρηγόρητα ο σεβαστός θεός, ο κ. Θητα, αφού δεν μπορεί να τον βάλει να δείξει τα δόντια του και να επαναστατήσει τους σταφιδικούς πληθυσμούς υπέρ αυτού.

Και η τλήμων Βαρβάσινα, κλαίει κι' αυτή άπρηγόρητα, για το ξεδόντιασμα του εκλεχτού της!

ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΪΔΗ

Έγραψαν αρκετά οι έφημερίδες, αν εμπορεί κανείς να πη πως είναι αρκετά στα κι' αν γραφτούνε για το προνομιοϋχο αυτό πνεύμα που συγγένευε τόσο με τον Λουκιανό και που έβαλε πάνω στο έργο του, το μικρό κατά τον δγκο, αλλά μεγάλο και βαρύ κατά την αξία, την σφραγίδα της τελειότητας.

Τα «Ειδωλά» του θα μένουν άθάνατα ως μνημείο εύσυνειδησίας, μελέτης κ' εύθυκρίας. Η «Πάπισσα Ίωάννα» του θα διαβάζεται πάντα και θαναγωνρίζεται ως ένα βιβλίο γεμάτο έξυπνάδα, γούστο και σαρκασμό. Κ' οι περίφημοι άγώνες του με τον κ. Βλάχο—άγώνες του ελεύθερου και του ζωντανού μυαλού κατά της μούχλας και της σκουριάς—θα μένουν σαν ένας σταθμός φωτεινός της συγχρόνου φιλολογίας μας

Έκει όμως που εφάνηκε δλος ο Ροΐδης, εκεί που πολέμησε γερά, νικητής και τροπαιοϋχος πάντοτε, και γκρέμισε τόσες τενεκεδένιες αξίες τόσους κουρσάρους της Πολιτείας, των γραμμάτων και της κοινωνίας, εκεί που ο Ροΐδης χτύπησε αλύπητα μα και δίκαια, είναι ο «Ασμοδαός», τα πρώτα χρόνια του αλησμόνητου αυτού σατυρικού φύλλου του κ. Θέμου Αννίνου. Ο Ροΐδης, ως Θεοτούμπης, αδελφανε το σκώμμα και την ειρωνία του με τις ζωντανές και έξοχες γελοιογραφικές γραμμές του Αννίνου, κ' έτσι το μολύβι του ενός και η πέννα του άλλου άνοιξαν, σαν δυο σκαπάρες, τον άπύθμενο Καιάδα που κατακυλοϋσαν μέσα του δλες οι ανάπηρες αξίες της τότε εποχής.

Από τον άγώνα εκείνο έκέρδησε ο Ροΐδης μαζί με τη νίκη και το επίθετο του μοχθηρού—σαν να ποϋμε το μετάλλιο της αξίας που του κέλλησαν οι φιλολογικές σουπιές στο

στήθος του. Βεβαιότατα, ένας άνθρωπος σαν τον Ροΐδη δεν μπορούσε παρά μοχθηρός να είναι μέσα σ' ένα συρφετό τόσο πολιτικό, όσο και φιλολογικό, καθώς ήταν τότε και καθώς είναι ακόμα και σήμερα ο δικός μας συρφετός.

ΩΡΑΙΕΣ

ευχές έδωσαν στο Έθνος οι επίλεκτοι, δεν το άρνούμεθα, μηδέν του κ. Τσαγκάρη των έφημερίδων εξαίρουμένου, τόσο ωραίες που αν έπιαναν, το Έθνος αυτό θα μεταμορφωνότανε στη στιγμή, χωρίς να μεσολαβήσει κανένα μαγικό ραβδί, σε γή της έπαγγελίας.

Όλοι κ' έτσι βρήκαν να ποϋν—άχ! είναι τόσο φτηνά και τόσο εύκολα τα λόγια!—και κ' έτσι να εύχθουν, κι' όλοι είναι προθυμότατοι να θυσιάσουν κάθε προσωπικό τους συμφέρον για να πραγματοποιηθούν οι εύχές τους και να μας καλύτερέψουν την τύχη μας.

Τώρα πως, ύπερ' από τόσες μέρες, εξακολουθοϋμε να κυλιώμαστε στα ίδια χάλια πουχαμε και πριν ξεστομισθούνε οι πατριωτικώτατες αυτές εύχές, είναι άλλο ζήτημα. Και χωρίς να θελή κανείς πάλι να πιστέψη πως το Έθνος μας δεν έχει την θαυματουργή δύναμη που έχουν μερικές άγιες εικόνες να μην άφίνουν τις πεντάρες που κολλάνε άπάνω τους οι πιστοί, μα σπρώχνει τις εύχές που του κολλάνε άπάνω του οι επίλεκτοι και τις γυρίζει πάλι στην τσέπη τους για να μη τους ζημιώνη.

Άλλη εξέγηση απ' αυτή δε χωράει. Έξόν πια αν είναι αλήθεια εκείνα που λένε μερικοί μοχθηροί, πως το Έθνος μας παραχόρτασε πια από εύχές κι' από λόγια και ζητάει τώρα πια και έργα για να συγχινηθή.

ΑΙΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Κύριε Υπουργό παιδείας

Χαιρετίσματα πολλά πολλά!

Έγω Χατζή-Τακκίς, Άρμένη, τέχνη τουφεξή, πατριδα Διαρθεκική, έματα, πως άφρουτέρα Έλλάδα όποιο δεν ξέρει μήτε Ήληνικά, μήτε Ρωμείκια, κατηχητή Πανεπιστήμιο βάζετε. Έτσι δικό μου συνονόματο Χατζήδακίς μεάλο κατηχητή έχετε, Ήληνικά του τύφλα (1), Ρωμείκιά του μούντζα (2).

Να που κ' έμένα Χατζήδακκας λένε, Ρωμείκια δεν ξέρω, Ήληνικά κατόλου, ταμάμ για δικό σας κατηχητή κάνω. Βάλε με Πανεπιστήμιο μνηαίο μισό δικό σου μισό δικό μου. Σαν πειράζει πως δεν είμαι

γλώσσα μας. Περίεργο αλήθεια που άμα θελοϋμε να ποϋμε την καρδιά μας ή το νοϋ μας, δηλαδή όσα μέσα μας έχοϋμε, τα λέμε σε άλλη γλώσσα. Την καθαρεύουσα μήτε τη συλλογιόμαστε, γιατί το νοιώθουμε πως δε μας χρησιμέθει σε τέτοια, και τη μητρική μας λαλιά την ξεχνόϋμε, γιατί ούτε την καλλιεργήσαμε ούτε τη μάθαμε. Κι' όμως θαρω πως κ' οι πιο δυνατοί λογισμοί κ' οι πιο χαριτωμένοι κ' οι πιο δυσκολοεπίτωτοι στέκουνε ρωμαίικα, φτάνει να δοκιμάσουμε. Λοιπόν τη δημοτική, την έθνική μας να γράφετε, και να διαβάζετε. Να διαβάζετε τα βιβλία μας, που μου το τάξατε κιόλας. Δε λέω τα δικά μου τα δικά μας λέω. Άφτά έχοϋμε άφτά πρέπει να ξέροϋμε. Άφτά είναι και χρέος μας να τάγαποϋμε, για να γαπήσοϋμε σύγκαιρα και την καινούρια μας την πρωτότυπη φιλολογία, που ακούραστα δουλέβει, και την Έλλάδα, που για την Έλλάδα γίνεται ή τόση δουλειά, και τα παιδάκια που μια μέρα, όσα πολεμοϋμε σήμερα με Ίδρωτα και με κόπο, έτοιμα θα τα βροϋνε.

* *

Ός τόσο δεν πιστέβω, ή μικρή σας γλήγορα να διαβάση άφτό μου το ρομάντσο. Άκόμη και σε μεγαλώση, θα πρέπει να προσμένη. Δεν τόκαμα για

Όρτόδοξο, Παπαδαμβέργη διαβάζει μια βολά κεφάλι μου άπάνου «Πάτρια», γένουμε Όρτόδοξο βέρσελαμ.

Πρότυμο
ΚΑΤΖΗΤΑΚΚΕΣ

Υ. Γ. Συλοΐσου, τουφεξή είμαι άμα κανένα προδότη μεταφράσει Βαγγέλιο μαγγέλιο, Αϊσκύλο μαϊσκύλο, Ξυλάδερφο Monstreώτη άνάβει κεφάλια φοιτηταρίζε, έγω μοιράζω χέρια τους τουφεκία, διαφεντέβουνε έθνος, διαξάζουνε Έλλάδα.

πάλε ΚΑΤΖΗΤΑΚΚΕΣ

(1) Λ. χ. «διати ή γλώσσα των Ίρλανδών και Βοημών τονίζουσι κτλ.» Άναγν. συγκρ. γλωσ. σ. 153—«λαλείται υπό φυλών αίτινες... καταλαβόντες κτλ.» άφτου σελ. 470.—«αν ήν ή μη ήν αυθαίρετος, τοϋτο είναι κτλ.» Γλωσσολ. μελ. σ. 482 βίτι ήληνικά βά!

(2) Έφθε:ασεν (sic)—την χαρά (tir)—γαμθρό κτλ. κτλ. κτλ.—«έχει διωγμένο τον ύπηρέτη του, έχει άπολέσει (3) πάντας (1) κτλ.» Άναγν. σελ. 193 κτλ. κτλ. Άμ' Παππαδογιάννης ο Γιάννης του Παππά θα πει για (;) άφτου σ. 95.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κίνησε λέν ο τέντζερης
και βρήκε το καπάκι,
Κι' ο Μιστριώτης ο χαζός
το χάχα Χατζήδερήκη

ΠΟΥΛΑ Ο ΚΥΣΤΙΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Τιμή μεγάλη στον κ. Νέη και στα περίφημα Άαθιολογήματά του. Άρχιζαν να του τα μεταφράζουν και Φραντζέζικα.

— Την έπιχείρησι αυτή την έχει αναλάβει έργολαβικώς ο Έλληνο-Γαλλικός Άταχυδρόμος της Άνατολής» που βγαίνει έδω.

— Κ' έτσι ο κ. Νέης, έγινε πια τώρα Γαλλονέης... και δε συμμαζεύεται.

— Στην ίδια έφημερίδα δημοσίεϋσε κι' ο κ. Άναστασόπουλος ο Άθηναίος έρθρα πολύκροτα για ναποδείξη πως οι Δημοτικιστάι πληρώνονται με Ρωσικά ρούβλια.

— Μα τα σταμάτησε, αφού βγήκε ο συνιδελφός του κ. Ξερόπουλος (συγγνώμη κ. Άναστασόπουλε, για τη σύγκρισι!) ναποδείξη πως ή πληρωμή γίνεται μ' έγγλέζικες λίρες.

μάννα που θα μόρσει, που θαξέρε να ξαναζήση τα χρόνια της τα παιδιακίσια χάρη στο παιδί της, κ' είναι ή μόνη ζωή που αξίζει να την ξαναζήσης αφού είναι ζωή άγνότης κι' άνηξερίας».

Σας κράτησα για το τέλος και τόμορφότερο:

«Όσο φαίνεται κανείς λιγώτερο στη ζωή, τόσο πιο πολύ, ενω μικραίνεται, μεγαλώνει».

Βέβαια, πολύ σωστό, πολύ... γυναικίσιο. Η περηφάνεια κάνει τον άθρωπο μικρό, τον κονταίνει, άντις να τον ύψώση, που το θαρροϋνε μερικοί. Με τη μετριοφροσύνη καλλιεργείται, αναπτύγεται ο νοϋς περισσότερο. Να κάθεται κανείς στην κοχίτσα του ήσυχα, νακούη τι λένε γύρω του οι μεγάλοι, σιγά σιγά να πετάη ο λογισμός του από την κουβέντα του ενός στοϋ άλλου του την κουβέντα, με τα λόγια τους όλωνώνε, αφού διαλέξε τα πιο καλά, μέλι να κάνη και το μέλι μέσα του να το βαστάξ, είναι ωραίο ιδανικό. Είναι ωραίο ιδανικό σιωπηλή, άφοσιωμένη, να θυσιάζεται ή γυναίκα για τον άντρα, ή θυσία να ναι το μεγαλειό της και να βαδίζει με το άντρός της την ιδέα. Κι' ως τόσο τί να σας πω; Έγω θα σας παρακαλέσω σήμερα να νοιώξετε τη φωνή σας—για τη δημοτική. Τη δημοτική να μας ρελαμαρέτε. Τα ωραία πράματα που γράφατε στις κόρης μου το λέφκωμα, ένα έλάττωμα έχουνε, που δεν είναι γραμμένα στη

τα κορίτσια. Μακάρι να μποροϋσα να βάλω μέσα πρόσωπα που να μοιάζουν με τα πρόσωπα του προλόγου μου έδω! Θάτανε θείο πράμα να σας έπαιρνα όλους σας για πρωτότυπα, τον πατέρα σας, τον άντρα σας, έσας και το παιδί σας. Τότες θάλεγα να με διαβάσουνε και τα πιο άθωα. Έγω δε φταίω που δεν το κατώρθωσα. Προσπάθησα να καθρεφτισω, ως είναι και ζωπέτσα, τη σημερινή μας την κοινωνία, την άθηναϊκή και την πολιτική. Έλπίζω να μην πειραχτή κανένας μ' άφτό που θα πω, μα δε μου φαίνεται, ή κοινωνία μας να παρουσιάζη στους μυθιστοριογράφους μόνο πρόσωπα που και το πιο αδιάφορο το μάτι, ψεγαδάκι να μην τους ξεσκεπάση. Η αλήθεια είναι που ή Έλλάδα, τη στιγμή αυτή, βρίσκεται σ' ένα παράξενο σημείο, και δεν είδα να το παρατήρησαν άκόμη. Σα βγαίνουμε στοϋς δρόμους της Άθήνας, σα σεργιανίζουμε, σαν πάμε στοϋς φίλους μας, σαν ψουνίζουμε στα μαγαζία, βλέποϋμε άθρώπους κάθε ηλικίας, τους μιλοϋμε, μας άποκρίνονται, τους λέμε και μας λένε καλημέρα ή καλησπέρα, μ' ένα λόγο, φέρνονται όπως και σε κάθε άλλον τόπο φέρνονται οι άθρωποι. Μας έρχεται λοιπόν πολύ δύσκολο να φανταστοϋμε πως κανένας απ' άφτους δεν είναι άθρωπος, παρά πως είναι όλοι τους παιδιά. Ναισκε, παιδιά είναι. Και μην

